

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Bíróság a Magyar Cetelem Bank Zrt. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyfelügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A bíróság felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság felperest, hogy az APEH illetékes Regionális Igazgatósága külön felhívására fizessen meg 16.500,-Ft (azaz Tizenhatezer-ötszáz forint) eljárási illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Fővárosi Bíróságnál 3 példányban előterjesztett, a Fővárosi Ítéletáblához címzett fellebbezéssel lehet élni.

I N D O K O L Á S :

A perben a bíróság a következő tényállást állapította meg:

Az 1996-ban szakosított pénzügyintézetként alakult felperesi pénzügyintézet fő tevékenysége lakossági hitel nyújtása.

A bankkártya (ezen belül a betéti és a hitelkártya) elektronikus készpénz-helyettesítő fizetési eszköz, amely birtokosa számára lehetővé teszi, hogy a kártyával vásárláskor fizessen vagy készpénzt vegyen fel. A betéti kártya bankszámlához kapcsolódik, használatának fedezetéül pedig a számlán lévő pénzösszeg (számla egyenlege) vagy a számlához kapcsolódó hitelkeret szolgál. A hitelkártyához ezzel szemben ún. hitelszámla szükséges, amelyen nem kell pénzt elhelyezni, a kártyabirtokos a bank által rendelkezésére bocsátott hitelkeretet használhatja vásárlásra és (kártyatípus függvényében) készpénzfelvételre az ún. hitelszámla terhére.

Az elszámolási időszak végén a kártyabirtokos eldöntheti, hogy a tranzakciókat tételesen tanalmozó bankérintésben meghatározott határidőig teljes mértékben vagy csak a szerződésben meghatározott mértékig egyenlíti ki tartozását. Ha a kártyabirtokos fizetési határidőig a teljes tartozását visszafizeti vásárlásainak összege kamatmentes (egyes szolgáltatóknál a visszafizetést egy összegben szükséges megtenni).

Amennyiben tartozásának csak egy részét fizeti vissza, banktól függően vagy a tranzakció teljes összegére, vagy csak a ki nem fizetett hányadra számítják fel a kamatot (egyes bankok a vásárlási tranzakcióként definiált csoportos beszedési megbízás esetén sem számítanak fel kamatot).

Nem vonatkozik a kamatmentesség a készpénzfelvételi műveletekre, ezek ugyanis a tranzakció keltétől kamatoznak.

A hitelkártyák működését, illetve annak feltételeit a kártyakibocsátók a kártyabirtokossal kötött szerződésekben szabályozzák, a szerződési feltételek körébe tartoznak az általános szerződési feltételek (ÁSZF), hirdetések, üzletszabályzatok is. Ezekben kerülnek rögzítésre a hitelkártyákkal kapcsolatos fogalmak (egyebek közt - rendelkezésre álló és felhasznált - hitelkeret, felszámolási időszak, hitelkamat felszámítása, türelmi időszak, hitelkamat felszámítás módja, fizetési határidő, minimum törlesztés)

Kiemelendő a vásárlások (adott esetben csoportos beszedési megbízás) utáni kamatmentesség elérhető akkor is, ha az érintett periódusban nemcsak vásárlásra, de készpénzfelvételre is sor került, viszont nemcsak az elköltött összeg, hanem az összes esedékes díj is befizetendő.

A kamatmentes periódussal kapcsolatban - amelynek maximális hossza 57 nap lehet - felperes az alábbiak szerint jár el:

- ha a fogyasztó a vásárlás(ok)at követő első havi zárás általában az adott hónap 20. napja) utáni esedékességig a vásárlások összegét visszafizeti, felperes nem számít fel kamatot a vásárlások összegére,
- a visszafizetés elmaradása esetén a fogyasztó a szerződés szerinti havi törlesztési esedékesség és meghirdetett kamatfeltételek alapján tartozik megfizetni tartozását. Ebben az esetben felperes a vissza nem fizetett vásárlások) összegére az az(oka)t követő első havi zárás utáni hónap első napjától számítja fel a kamatot, függetlenül a vásárlások) tényleges időpontjától,
- amennyiben a fogyasztó a vásárlás(ok)ra felhasznált összeget az első esedékességig csak részében fizeti vissza, felperes a vásárlások visszafizetett összegére nem számít fel kamatot, a vissza nem fizetett összegre pedig csak a vásárlás(oka)t követő első havi zárást követő hónap első napjától,
- egyéb fennálló tartozás (pl. készpénzfelvétel, átutalás), és vásárlás esetén a fogyasztó két postai csekket kap. Az egyik a havi törlesztő részletet tartalmazza, a másik pedig a tárgyhavi, kamatmentesen visszafizethető vásárlások összegét.

Felperes a 2005. 2006. és 2007. években számos hirdetési felületen (elektronikus fórumok, nyomtatott sajtó, stb.) -együttműködve kereskedelmi tevékenységet végző vállalkozásokkal - adott tájékoztatást az általa fentiek szerint kibocsátott hitelkártyák kamatmentes használatáról.

Ezen reklámok lényeges üzenete volt, hogy

"a hitelkártya akár 50 napig kamatmentesen használható", illetve a fogyasztó azon lehetősége, hogy "vásároljon akár 50 napig kamatmentesen".

Alperes a 2007. október 16-án kelt, Vj-79/2007/189. sz. határozatával megállapította, hogy felperes a fentiekkel a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adott az általa kibocsátott hitelkártyák kamatmentes használatáról.

Alperes kötelezte azért felperest 8.000.000 -Ft bírság megfizetésére.

A határozat indokolás aszerint a fogyasztók jelentős része nincs tisztában a kamatmentes periódus jellemzőivel, nem tudják, hogy csak akkor van kamatmentesség, ha a meghatározott időn belül az adott terméknel meghatározott módon teljesítik a befizetést.

Az "akár" szó alkalmazása a hitelkártya használat automatikusan járó, vélt kamatmentességét erősíti és elfedi a lényegét, hogy a kamatmentességnek feltétele van. A felperesi tájékoztatás így alkalmas volt a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására. A reklámok vonatkozásában és értékelésében nem releváns az a körülmény, hogy a fogyasztó utólag milyen további információkhoz juthat.

A határozat ellen felperes kereseti kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte a határozat hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését.

A keresetlevél indokolása szerint felperes tájékoztatásai megfelelőek és jogszerűek voltak.

Alperes a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozva, hogy a határozat megalapozott és jogszerű.

A kereset nem alapos.

A Tpv. 1. § (1) bekezdése értelmében a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személyekre, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak - ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével - (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar

Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.

A Tpv. 8. § (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni.

A Tpv. 8. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja -tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonosságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A Tpv. 9. §-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpv. 77. § (1) bekezdésének d) és e) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, illetve megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.

Az eljáró versenytanácsa Tpv. 78. § (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki Tpv. rendelkezéseit megsérti.

A Tpv. 78. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő, együttműködő magatartásra, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A hitelkártyán alapuló áruvásárlási tevékenység rendkívül érzékeny szegmense a piacgazdaságnak. A fogyasztók egy (nagyobb) része hajlamos ezen, a fogyasztást erősen ösztönző vásárlási forma igénybevételére. A fogyasztók döntése e téren mentálisan erősen motivált, szubjektív értelmezéssel, valamint jelentős bizalmi attitűddel terhelt.

A fogyasztók tájékoztatása során éppen ezért fokozott figyelemmel kell lenni arra, hogy az adott kifejezések egyértelműek, világosak, összefüggéseikben is átláthatóak legyenek.

A fogyasztók egy része (jelentős része) nincs pontosan tisztában a kamatmentes periódus jellemezőivel, nem tudják, hogy csak akkor van kamatmentesség, ha a meghatározott időn belül az adott terméknel meghatározott módon teljesítik a befizetést.

Az sem tudatosul a fogyasztókban, hogy amennyiben nem a felhasznált teljes összeget fizetik vissza, akkor a teljes, igénybe vett hitelösszeg válik kamatkötelessé, nem csupán a vissza nem fizetett hitelösszeg-rész.

A kamatmentes periódus működésének megismerése az általános szerződési feltételekből vagy egyéb dokumentumokból meglehetősen bonyolult. (PSZÁF elemzés)

A fogyasztói percepció összetett folyamat, ugyanakkor a piaci magatartás szerves része. Az érdeklődés felkeltése, valamilyen igény generálása szinte minden vásárlási folyamat szükségszerű elő mozzanata, amely aztán a fogyasztó egész későbbi piaci magatartására kihatással lehet.

Az "akár" szó számos reklámban szerepel, jelentése azonban sok esetben megtévesztő, hiszen csak egy szélsőséges, nem tipikusan előforduló esetre vonatkozik, amit a fogyasztó a reklám együttes hatása révén könnyen általános feltételnek hihet.

A fogyasztói percepció domináns módon a "kamatmentes" kifejezést tudatosítja, óhatatlanul a deduktív szillogizmust alkalmazva az értelmezésnél. Megtévesztő lehet egy reklámban egy szélsőséges eset általánosítható kihangsúlyozása - tekintettel a reklám műfajára, ahol az információ egy eleve lakonikus szövegkörnyezetben tudatosul.

Mindezek alapján a reklámhordozóknak fokozottabban kell tekintettel lenniük a megtévesztés lehetőségére vagy veszélyére.

Kétség esetén a fogyasztó szempontjából didaktikusabb, közérthetőbb, egyszerűbb megjelenítést kell alkalmazni.

A perbeli reklámüzenetek nem egyértelmű voltára utal egyébként maga a közigazgatási eljárás, illetve a per is, hiszen ha a szakemberek és a hivatásszerűen ezzel foglalkozó személyek körében is ennyire megoszlanak az értelmezés attribútumai, akkor valószínűleg a laikus, pénzügyileg képzetlen és járatlan fogyasztók részéről sokkal nagyobb a veszélye a tévedés (ti. a megtévesztés) lehetőségének.

Teljesen közömbös a jogsértés szempontjából, hogy felperes utólag hogyan tudja megmagyarázni, értelmezni az általa kibocsátott reklámok tartalmát. A részletes, ám utólagos felperesi fejtegetés és értelmezés nem teheti jogszerűvé - az átlagfogyasztó számára a szavak köznapi értelme alapján befogadható - tartalom megtévesztésre alkalmasságát.

A perbeli esetben egy érthetőbb, egyértelműbb, átláthatóbb megfogalmazás ráadásul semmiféle jelentős többlet-költséggel, ráfordítással nem járt volna.

Nem helytálló éppen ezért felperes azon hivatkozása, hogy a hitelkártya fogalmából eleve következik az, hogy a vásárlási tranzakció a kamatmentes periódus igénybevételének feltétele, hiszen nem várható el az átlagfogyasztótól, hogy egzakt módon tisztában legyen a hitelkártya fogalmával, illetve a hitelezésre vonatkozó jogszabályok tartalmával.

Helytállóan hivatkozott arra alperes, hogy a megtévesztés szempontjából közömbös, hogy a fogyasztó esetleg utólag hozzájuthat a megfelelő információkhoz.
A reklám ugyanis még ilyen esetben sem lehet megtévesztő vagy megtévesztésre alkalmas.

A fogyasztótól nem várható el, hogy az egyes reklámokban foglaltaknak minden esetben utána járjon, amiatt, hogy tényleg helytálló-e a reklám üzenete. A reklámozás ilyen gyakorlata alapjaiban rendítené meg a minimális etikai és jogi elveket.

A jogsértés megállapítását követően alperes jogszerűen határozta meg a jogkövetkezményt, megfelelően értékelve az eset összes körülményeit, a bírságösszeg a jogsértés súlyával arányosan került meghatározásra, megfelelt a Pp. 339/B. pontjában foglaltaknak.

Mindezek alapján - a fentiekkel kiegészítve a határozatot - a bíróság megállapította, hogy alperes a tényállást a megfelelő módon és a szükséges mértékben feltárta, majd annak alapján megalapozott és jogszerű döntést hozott.

Az illetékre vonatkozó rendelkezés a Pp. 78. § (1)-én, illetve az 1990. évi XCIII. tv. 43. § (3)-én alapul.

Budapest, 2009. év május hó 21. napján.